

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 72.579 van 18 maart 1998

A. 72.608/VI-14.055

In zake : 1. de Vereniging zonder
winstoogmerk "Fédération
nationale neutre des
Infirmières de Belgique
(F.N.I.B.)",

2. de Vereniging zonder
winstoogmerk "Association
nationale catholique du
Nursing (A.C.N.)",

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat,
vertegenwoordigd door de Minister
van Sociale Zaken,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Johan VANDEN EYNDE, advocaat,
Kroonlaan 340
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 23 december 1996 ingediende
verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder
winstoogmerk "Fédération nationale neutre des
infirmières de Belgique" (F.N.I.B.) en de vereniging
zonder winstoogmerk "Association nationale catholique du
nursing" (A.C.N.) de nietigverklaring vorderen van het

koninklijk besluit van 8 oktober 1996 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 december 1963 tot samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging, welk besluit in het Belgisch Staatsblad van 23 oktober 1996 is bekendgemaakt;

Gelet op arrest nr. 64.780 van 26 februari 1997, waarbij de schorsing van de bestreden handeling wordt gelast;

Gezien de toelichtende memorie;

Gezien het verslag van mevrouw HAUBERT, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 29 juli 1997, waarbij de neerlegging van het verslag en het dossier ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 5 februari 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 11 maart 1998;

Gehoord het verslag van de heer LEWALLE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de verzoekende verenigingen verschijnt, en van Mr. VAN HYFTE, loco Mr. VANDEN EYNDE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw DEBROUX, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

1. Op 18 juli 1996 hebben de v.z.w. "Nationale Federatie van de Wit-Gele-Kruisverenigingen", de v.z.w. "Vereniging van Diensten voor Thuisverzorging" en de v.z.w. "Thuisverzorging in Solidariteit" een overeenkomst gesloten tot oprichting van een beroepsvereniging met als naam "Belgische Federatie van Georganiseerde Thuisverpleegkunde-verstrekkers".

2. In het Belgisch Staatsblad van 23 oktober 1996 wordt het koninklijk besluit van 8 oktober 1996 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 december 1963 tot samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging bekendgemaakt.

Artikel 1 van dat besluit luidt als volgt :

" Artikel 4 van het koninklijk besluit van 16 december 1963 dat de samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging bepaalt, wordt vervangen door de volgende bepaling :

"Artikel 4. De Overeenkomstencommissie tussen verpleegkundigen en verzekeringsinstellingen is samengesteld uit :

a) één werkend en één plaatsvervangend lid, aangewezen door de "Association Nationale Catholique du Nursing" (A.C.N.);

b) één werkend en één plaatsvervangend lid, aangewezen door de "Fédération Nationale Neutre des Infirmier(e)s de Belgique" (F.N.I.B.);

c) één werkend en één plaatsvervangend lid, aangewezen door het "Nationaal Verbond der Katholieke Vlaamse Verpleegkundigen en Vroedvrouwen" (N.V.K.V.V.);

d) één werkend en één plaatsvervangend lid, aangewezen door de "Nationale Neutrale Beroepsorganisaties voor Vlaamse Verpleegkundigen en Vroedvrouwen" (N.N.B.V.V.);

e) vier werkende en vier plaatsvervangende leden, aangewezen door de "Belgische Federatie van Georganiseerde Thuisverpleegkunde-verstrekters" (B.F.G.T.);

f) acht werkende en acht plaatsvervangende leden die het geheel van de verzekeringsinstellingen vertegenwoordigen, aangewezen in overeenkomst met de beschikkingen van artikel 10".

Het koninklijk besluit van 8 oktober 1996 is de bestreden handeling.

Overwegende dat de verzoekende verenigingen een enig middel ontlenen "aan schending van het 'voorschrift' van gelijkheid en niet-discriminatie, van het wettelijk begrip representativiteit bepaald in artikel 26 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, aan ontstentenis van passende motivering, aan ontstentenis van een wettelijk aanvaardbaar motief, aan een kennelijke beoordelingsfout en aan machtsoverschrijding"; dat zij in wezen aanvoeren dat uit geen enkel gegeven kan worden afgeleid waarom in het bestreden besluit de beroepsvereniging "Belgische Federatie van Georganiseerde Thuisverpleegkunde-verstrekters (B.F.G.T.) wordt geacht de helft van de verpleegkundigen in het algemeen te vertegenwoordigen, aangezien de in de "exposé des motifs" vermelde getallen niet relevant zijn; dat de overeenkomstencommissie tussen verpleegkundigen en verzekeringsinstellingen,

overigens, door de toewijzing van vier zetels aan die federatie, waarvan de leden rechtstreekse banden hebben met de ziekenfondsen, dat wil zeggen met de verzekeringsinstellingen, niet langer paritair is samengesteld wegens het overwicht van de verzekeringsinstellingen;

Overwegende dat artikel 4 van het koninklijk besluit van 16 december 1963 tot samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging, zoals het vervangen is bij het wijzigingsbesluit van 8 oktober 1996, bepaalt dat de overeenkomstencommissie tussen verpleegkundigen en verzekeringsinstellingen is samengesteld uit vier werkende en vier plaatsvervangende leden, aangewezen door de B.F.G.T. en uit vier werkende en vier plaatsvervangende leden, aangewezen door de zogeheten traditionele beroepsverenigingen van verpleegkundigen, terwijl de overige acht werkende en de overige acht plaatsvervangende leden vertegenwoordigers van de verzekeringsinstellingen zijn;

Overwegende dat zolang artikel 212 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, niet door de Koning is uitgevoerd, het aan Hem staat om voor elke overeenkomstencommissie de representativiteit van de organisaties te beoordelen en vervolgens op basis van objectieve en passende criteria te bepalen hoeveel mandaten aan elke organisatie dienen te worden toegekend;

Overwegende dat uit de "exposé des motifs" bij het wijzigingsbesluit van 8 oktober 1996 blijkt dat de B.F.G.T. over vier werkende en vier plaatsvervangende leden beschikt, dat is de helft van de mandaten die aan

de beroepsverenigingen van verpleegkundigen toekomen, doordat de verpleegkundigen die hun praktijk op zelfstandige basis uitoefenen - aangezien het hier specifiek om thuisverpleging gaat -, zoals de meeste andere zorgverstrekkers, meestal aangesloten zijn bij de traditionele beroepsverenigingen, terwijl vandaag de dag duidelijk blijkt dat die beroepsverenigingen niet langer kunnen beweren dat zij het monopolie bezitten inzake representativiteit van de thuisverplegenden, aangezien thans zeer vaak wordt vastgesteld dat tussen die verplegenden en de diensten van de instellingen waarbij zij tewerkgesteld zijn een contractuele band bestaat; dat in die "exposé des motifs" gewag gemaakt wordt van informatie vanwege het RIZIV waaruit duidelijk blijkt dat bijna 65 percent van de jaarlijkse uitgaven in de sector "verpleegkundige verzorging" (zowel de thuisverzorging als de verzorging in een privé-praktijk en in een medisch consultatiebureau) verband houden met prestaties van bezoldigd verplegend personeel, terwijl de zelfstandige verpleegkundigen slechts 35 percent van de uitgaven vertegenwoordigen;

Overwegende dat, teneinde rekening te houden met de huidige realiteit in de uitoefening van het beroep van thuisverplegende bij het bestreden besluit naast de "traditionele" beroepsverenigingen ook andere organisaties als representatief worden beschouwd die specifiek de verpleegkundigen vertegenwoordigen die door diensten voor thuisverpleging zijn tewerkgesteld; dat in dat besluit concreet één mandaat wordt toegekend aan elk van de "traditionele" beroepsverenigingen die thans als representatief erkend zijn, terwijl de vier overige mandaten verleend zijn aan een federatie die de overgrote meerderheid omvat van de diensten die zowel in het Noorden als in het Zuiden van ons land thuisverplegenden tewerkstellen, waarbij de 4/4-verdeling op objectieve en proportionele wijze rekening

houdt met het gewicht van de onderscheiden categorieën beroepsverenigingen;

Overwegende dat de verwerende partij een niet-gedateerde en niet-ondertekende nota heeft ingediend waarin wordt aangegeven dat het relatieve aandeel van de B.F.G.T. in de uitgaven van het RIZIV voor thuisverpleging 51,7 percent bedraagt, terwijl het aandeel van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en van de georganiseerde privé-diensten op 13 percent wordt geraamd; dat zij daaruit afleidt dat de B.F.G.T. zowat 80 percent van de sector van de loontrekkenden vertegenwoordigt;

Overwegende dat in de uitleg, vervat in de "exposé des motifs" en in de nota, niet op voldoende objectieve wijze rekening wordt gehouden met het gewicht van de onderscheiden categorieën verenigingen; dat die uitleg immers uit wetenschappelijk oogpunt niet nauwkeurig genoeg is, doordat daarin uit het relatieve aandeel van de B.F.G.T. in de uitgaven van het RIZIV voor thuisverpleging, zijnde 51,7 percent, wordt afgeleid dat die federatie zowat 80 percent van de sector van de loontrekkenden vertegenwoordigt, terwijl, enerzijds, niets bewijst dat er een nauw, wetenschappelijk vastgesteld verband bestaat tussen het uitgavenvolume aan verpleegkundige verzorging ten laste van het RIZIV voor de onderscheiden reeds bestaande beroepsverenigingen en het aantal verpleegkundigen die direct of indirect bij elk van die verenigingen is aangesloten, en er, anderzijds, in de nota van wordt uitgegaan dat alle verpleegkundigen aangesloten bij de verenigingen die lid zijn van de voornoemde federatie, in dienstverband tewerkgesteld zijn, wat wordt tegengesproken door artikel 4 van de statuten van die vereniging, welk artikel alleen vereist dat de leden in belangrijke mate in dienstverband tewerkgesteld zijn;

dat de verzoekende partij bovendien, zonder op dat punt door de verwerende partij te worden tegengesproken, beweert dat de federatie occasioneel ook een beroep doet op zelfstandige verpleegkundigen; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het koninklijk besluit van 8 oktober 1996 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 december 1963 tot samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 23 oktober 1996.

Artikel 2.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op achttien maart 1900 achtennegentig door :

de HH. CLOSSET,	kamervoorzitter,
HANSE,	staatsraad,
LEWALLE,	staatsraad,
HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.